

172.CB, KDB 1754
Hjertevasse

Selskapet har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft tas ut.

Konsesjonskraft kan oppsies med 2 års varsel. Kraft som er oppsagt kan ikke senere forlanges avgitt.

9. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig benyttes omfram kraft til drift av smelteovner erlegges en avgift på kr. 1 — en krone — årlig pr. kW til staten. Avgiften forfaller til betaling ved årets utgang. Blir avgiften ikke betalt til forfallsdag svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om beregningen og betalingen av avgiften fastsettes av vedkommende departement.

10. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som vedkommende departement måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir overholdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

11. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Overtredelse av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 10 medfører i tilfelle av gjentagelse tap av konsesjonen hvis ikke forholdet blir brakt i orden etter reglene i lov nr. 16 av 14. desember 1917 §§ 31 og 32.

Søknadene av 6. oktober og av 9. oktober 1954 fra henholdsvis o.r.sakfører Egil Alnæs og skipsreder Peter Valeur gjelder tillatelse etter § 36 i lov nr. 16 av 14. desember 1917, til hver å inneha henholdsvis 743 og 826 aksjer i A/S Ila Jernstøperi med rett til å avgi henholdsvis 5 892 og 6 056 stemmer. Da herrene Alnæs og Valeur ved de nevnte aksjeerhverv hver har fått rett til å avgi stemme for mer enn 35 pst. av aksjekapitalen i selskapet, trengs det etter bestemmelsen i § 36, siste ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917 tillatelse til å inneha aksjene.

Som det fremgår av søknadene har Alnæs og Valeur ved nytegning i 1951 hver ervervet nye aksjer i A/S Ila Jernstøperi for kr. 122 500. For så vidt angår et beløp på kr. 100 000 for hver av dem må disse aksjeerhverv sees i relasjon til den i St. prp. nr. 13 for 1952 omhandlede frivillige akkordordning for A/S Ila Jernstøperi, idet det var et av hovedvilkårene for denne akkordordning at det av den aksjonærgruppe som representertes av herrene Alnæs og Valeur ble skutt inn kr. 500 000 i ny kapital i selskapet, hvorav kr. 200 000 ved tegning av ny aksjekapital og resten ved lån.

Ved Stortingets vedtak av 28. april 1952 ble Industridepartementet i samsvar med forslag i nevnte St. prp. nr. 13 for 1952 bemyndiget til på statens vegne som kreditor i A/S Ila Jernstøperi å godta frivillig akkordordning for selskapet i samsvar hermed.

Etter omstendighetene vil departementet anbefale at o.r.sakfører Egil Alnæs og skipsreder Peter Valeur hver gis tillatelse etter § 36, siste ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917 til å inneha aksjer i A/S Ila Jernstøperi med rett til å avgi stemme for mer enn 35 pst. av aksjekapitalen.

Industridepartementet

tilrår:

1. A/S Ila Jernstøperi tillates i medhold av kap. IV i lov nr. 16 av 14. desember 1917 å leie inntil 2500 kW elektrisk energi fra Trondheim Elektrisitetsverk på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 4. november 1955.
2. O.r.sakfører Egil Alnæs og skipsreder Peter Valeur tillates i medhold av nevnte lovs § 36, siste ledd hver for seg å inneha aksjer i A/S Ila Jernstøperi i sådant antall at de derved er berettiget til å avgi stemme for mer enn 35 pst. av aksjekapitalen.

37. Ballangen Kraftlag A/L.

(Tillatelse til å regulere Hjertevatn i Forsåvassdraget og til å overføre Rauvatn til Hjertevatn.)

Kronprinsregentens resol. av 18. november 1955.

Ved brev av 20. mai 1955 har Nordland Fylke, Elektrisitetskontoret, på vegne av Ballangen Kraftlag A/L søkt om tillatelse til å regulere Forsåvassdraget i Lødingen herred ved en overføring av Rauvatnet til Hjertevatnet og ved en regulering av Hjertevatnet i forbindelse med utbyggingen av fallet mellom Hjertevatn og Sjursvatn.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i brev av 19. oktober 1955 gitt følgende uttalelse i anledning av søknaden:

«Nordland fylke, elektrisitetskontoret, har sendt inn denne søknad, datert 20. mai 1955:

«På vegne av Ballangen Kraftlag søkes her ved om tillatelse til overføring av Rauvatnet til Hjertevatnet samt tillatelse til regulering av Hjertevatnet i forbindelse med utbygging av fallet mellom Hjertevatn og Sjursvatn, alt i Lødingen kommune. Det forutsettes at man senere skal søke om reguleringsstillatelse for Rauvatnet når reguleringsgrensene blir nærmere fastsatt.

Det henvises til vedlagte beskrivelse med omkostningsoverslag for utbygning av vassdraget, hvorav vil fremgå at 1. byggetrinn går ut på utbygging av fallet Hjertevatn—Sjursvatn i forbindelse med regulering av Hjertevatnet. Overføring av Rauvatnet blir aktuelt ved 2. byggetrinn i forbindelse med utvidelse av kraftstasjonen ved Sjursvatn. I et 3. byggetrinn kan det bli tale om å bygge ut fallet mellom Rauvatn og Hjertevatn.

Det søkes om:

- A. Regulering av Hjertevatn ved 15,3 m senkning fra nåværende vannstand kote 254,3 til kote 239 0.
- B. Overføring av Rauvatn til Hjertevatn.

Beregning av kraftøkningen ved reguleringen av Hjertevatn uten overføring av Rauvatn.

Nedbørsfeltet til Hjertevatnet er ca. 13 km². Gjennomsnittlig minste vassføring anslåes til 40 sl. Midlere bruttofall ved utbygging av fallet Hjertevatn—Sjursvatn blir ca. 194 m og minstevassføringen tilsvarende ca. 100 nat.-HK.

Ifølge oppgave fra Vassdragsvesenets hydrologiske avdeling kan man regne med en gjennomsnittlig vassføring på 54 sl. pr. km², eller et gjennomsnittlig årsavløp fra hele nedbørsfeltet på 22,0 mill. m³. Ved 15,3 m senkning av Hjertevatnet regner man med et magasin på 23 mill. m³, og regulert vassføring kan da settes lik den gjennomsnittlige eller $13,0 \times 0,054 = 0,70$ m³/sek.

Ved 194 m bruttofall svarer 0,70 m³/sek. til 1 800 nat.-HK. Kraftforøkelsen i forhold til kraftytelsen ved minste vassføring blir således ca. 1 700 nat.-HK.

Beregning av kraftøkningen ved regulering av Hjertevatn samt overføring av Rauvatn.

Nedbørsfeltet til Rauvatnet er ca. 18,5 km² og til Hjertevatn 13,0 km², tilsammen ca. 31,5 km². Gjennomsnittlig minste vassføring anslåes til 100 sl., tilsvarende en kraftytelse på 260 nat.-HK i fallet Hjertevatn—Sjursvatn.

Gjennomsnittlig vassføring regnes til 54 sl. pr. km² tilsvarende et gjennomsnittlig årsavløp på 53,5 mill. m³. I forbindelse med overføring av Rauvatnet ved tunnel regner en med å oppnå et reguleringsmagasin på ca. 12 mill. m³ i Rauvatnet. Sammen med magasinet på 23 mill. m³ i Hjertevatnet fåes tilsammen magasiner på ca. 35 mill. m³. Magasinene vil således utgjøre ca. 65 pst. av det beregnede gjennomsnittlige årsavløp på 53,5 mill. m³. Ved denne magasin størrelse vil man etter bestemmende reguleringskurve for Kjårdaelv oppnå en regulert vassføring på 96,5 pst. av den gjennomsnittlige eller $0,965 \times 31,5 \times 0,054 = 1,64$ m³/sek.

Ved 194 m bruttofall svarer 1,64 m³/sek. til ca. 4 250 nat.-HK ved utbygging av fallet Hjertevatn—Sjursvatn. Kraftforøkelsen i forhold til kraftytelsen ved minstevassføring blir således ca. 3 990 nat.-HK.

Skadevirkninger.

Det er ingen bebyggelse ved Hjertevatn og Rauvatn, og skadevirkningene blir formentlig ikke store. Gyteforholdene vil antagelig bli dårligere enn før, og reguleringen kan således gå ut over fiskebestanden.

Det antas at skadevirkningene blir ubetydelige i forhold til de fordeler som oppnåes.

Det medsendte forslag til manøvreringsreglement forutsetter at flomvassføringen ikke økes, at lågvasføringen ikke minskes til skade for andre rettigheter og at vannslippingen for øvrig kan foregå etter behovet for nedenforliggende kraftanlegg. Det inneholder ellers de vanlige bestemmelser.

Forsåvassdraget renner gjennom Rauvatn (470 m o. h.), Skårvatn (157 m o. h.), Store Melkevatn (84 m o. h.), Sjursvatn (55 m o. h.) og Forsåvatn (31 m o. h.). Hjertevatn (254,3 m o. h.) har også avløp til Store Melkevatn. 1. byggetrinn omfatter utbygging av det 194 m høye fall mellom Hjertevatn og Sjursvatn med installering av 1. aggregat på ca. 2 500 kW. 2. byggetrinn omfatter overføring av Rauvatn til Hjertevatn samt installering av et nytt aggregat på ca. 2 500 kW. Som 3. trinn utbygges fallet Rauvatn—Hjertevatn. Brutto fall blir ca. 220 m. Energiproduksjonen oppgis til henholdsvis 9,0, 20,5 og 34,0 mill. kWh etter 1, 2. og 3. byggetrinn.

Utbyggingsomkostningene for 1. byggetrinn er beregnet til 3,45 mill. kroner heri inngår driftstunnelen, som også er senknings-tunnel, med luke m. v. med kr. 790 000. Omkostningene ved 2. byggetrinn er oppgitt til 2,30 mill. kroner hvorav overføring av Rauvatn utgjør 1,4 mill. kroner.

Søknaden er kunngjort i Norsk Lysingsblad 6. og 11. juni 1955 (nr. 127 og 132), og har vært forelagt distriktet med følgende resultat:

Lødingen herredstyre fattet på møte 14. juli 1955 følgende enstemmige vedtak:

«Lødingen kommune anbefaler at søknaden må bli innvilget.

I tilfelle reguleringen av nevnte vassdrag vil medføre fare for oversvømmelse og derav skade på de private eiendommer langs Sjursvassdraget og Forsåvassdraget, bør Elektrisitetskontoret forelegge saken for disse før den sendes inn til sentralmyndighetene for godkjennelse.»

Nordland fylke, elektrisitetskontoret, bemerker i påtegning av 27. juli 1955:

«Reguleringen av Hjertevatn og Rauvatn med overføring av Rauvatn vil føre til at vannføringen fra Sjursvatn til sjøen vil bli øket i lavvannsperiodene. Fra Rauvatn gjennom Skårvatn og Store Melkevatn til Sjursvatn vil vannføringen bli redusert tilsvarende de nåværende tilløp fra Hjertevatn og Rauvatn.

Flomvannføringen i vassdraget vil i alminnelighet bli mindre enn før. Ved stor flom

på toppen av fulle magasiner kan dog flomvannføringen fra Sjursvatn til sjøen bli øket med ca. 3,5 m³/sek. tilsvarende maksimal belastning ved full utbygging av fallet Hjertevatn—Sjursvatn med 7 200 HK. Med brev av 28. februar 1951 har Vassdragsvesenets Hydrologiske Avdeling satt største påregnelige flom ved Forsåvassdragets utløp i sjøen til 110 m³/sek. (anslagsvis).

Såvidt vi kan forstå vil den forholdsvis lille øking av flomvannføringen, som også sjelden vil inntreffe, være uten større betydning eller ulempe. Vi antar derfor at det ikke skulle være nødvendig å forelegge søknaden for grunneierne.

Vi har for øvrig intet å bemerke til søknaden.»

Fylkesmannen i Nordland slutter seg til uttalelsen fra elektrisitetskontoret, jfr. hans påtegning av 1. august 1955.

Inspektøren for ferskvannsfisket henviser i brev av 9. juli 1955 til følgende uttalelse av 5. juli 1955 fra fiskerikonsulenten for Nord-Norge:

«Jeg har ikke hatt høve til å befare de angjeldende vatn, og har derfor måttet innhente opplysninger fra kjentfolk om forholdene der.

Hjertevatnet har en flatevidde på ca. 2,2 km². Planen går ut på å senke dette vatnet fra kote 254,3 til kote 239,0, altså 15,3 m. Denne sjøen ligger i skogterreng, og later til å være forholdsvis grunn. Reguleringen vil derfor virke meget kraftig inn på sjøens matproduksjon, og vatnet vil etter senkningen neppe gi mat til noen større fiskebestand. I hele distriktet er dette det eneste vatn med bare aure, og fisken er stor og av ypperlig kvalitet. Etter at reguleringen er trådt i kraft, vil det bli meget vanskelig for fisken å nå fram til sine gamle gyteplasser i bekkene rundt vatnet. En må derfor rekne med at for å holde oppe en bestand av aure må det settes ut yngel eller settefisk.

Rauvatnet har en flatevidde på ca. 1 km². Vatnet ligger i typisk høgfjellsterreng, og må antas å være temmelig næringsfattig. Det eneste fiskeslaget er røye av god kvalitet. Det er i søknaden ikke søkt om regulering av dette vatnet, og en må derfor anta at forholdene her vil bli noenlunde som før, når unnatas at avløpet blir ført over til Hjertevatnet. Dette antas ikke å ha større betydning for røyebestanden i vatnet.

Når Rauvatnet får avløp til Hjertevatnet, vil røya kunne passere ned i dette. Det er ikke på det nåværende tidspunkt mulig å si noe om hvordan røyebestanden i Hjertevatnet vil komme til å bli i framtida.

Fiskets verdi i de to berørte vatn er ikke svært stor, men sportsfisket er av stor betydning for befolkningen i distriktet som avkobling.

Reguleringen bør derfor medføre forpliktelser for konsesjonæren. Jeg tillater meg å foreslå at det inntas bestemmelser i konsesjonsvilkåra om at konsesjonæren tilpliktes å sette ut yngel eller settefisk av de fiskeslag og i de mengder og på den måte som måtte fastsettes av vedkommende departement. Det bør foretas fiskeriundersøkelser i vassdraget

med års mellomrom, og konsesjonæren bør tilpliktes å dekke de dermed forbundne utgifter.»

I henhold til denne uttalelse foreslår fiskeriinspektøren følgende inntatt i konsesjonsvilkårene:

«Til fremme av fisket i Forsåvassdraget plikter konsesjonæren årlig å sette ut yngel og/eller settefisk etter nærmere bestemmelse av Landbruksdepartementet.

Dersom departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i de vannområder som berøres av reguleringen, plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.»

Landbruksdepartementet bemerker i brev av 6. september d.å. at det som representant for staten som grunneier ikke har noe å innvende. Med hensyn til fisket slutter det seg til hva fiskeriinspektøren har anført herom.

Hovedstyret skal bemerke:

Kraftlaget har samtidig med søknaden om reguleringstillatelse innsendt søknad til Hovedstyret om leie av vassdraget. Hovedstyret har i brev til Landbruksdepartementet av 17. juni 1955 anbefalt bortleie på samme betingelser som er gjort gjeldende for statens bortleie av Bardufoss — jfr. St. prp. nr. 3 1950. Den endelige leiekontrakten er undertegnet av Landbruksdepartementet og Ballangen Kraftlag henholdsvis 6. og 12. september 1955.

Ifølge kontrakten, gjelder leien vann- og strandrettigheter som er nødvendige for utbygging av fallet mellom Hjertevatn og Sjursvatn og overføring av Rauvatn til Hjertevatn. Leieforholdet gjelder i 50 år fra kontraktens datum med mindre leieforholdet brytes tidligere på grunn av misligholdelser av nærmere angitt art. Ved leieforholdets opphør har staten rett til å innløse grunnareal og rettigheter som kraftlaget måtte ha ervervet til sitt anlegg. Som vederlag for de leide rettigheter skal kraftlaget årlig betale kr. 1 400 ved 1. byggetrinn og kr. 3 200 ved 2. byggetrinn. Grunn til byggetomter, damsted, veganlegg, grustak o.l. betales særskilt. Likeledes erstatning for skader og ulemper på grunn av reguleringen. Anleggene skal være fullført og drift påbegynt innen 7 år fra kontraktens datum. Kontrakten inneholder ellers de bestemmelser som er vanlig for slike leieforhold.

Kraftlaget har videre ved kgl. resolusjon av 3. juli og 11. desember 1953 fått tilsagn om 2,7 mill. kroner i statsstøtte.

I forbindelse med utbyggingen søkes det

nå om tillatelse til å regulere Hjertevatn 15,3 m ved senking til kote 239,0 og overføring av Rauvatn til Hjertevatn.

Hovedstyret har ikke noe å bemerke til ansøkerens beregning av vassføringen for 1. byggetrinn, og antar at vassføringsøkningen for dette trinn kan settes til 0,65 m³/sek. tilsvarende 1 680 nat.-HK i det 194 m høye brutto-fallet. I de hydrologiske beregninger for 2. byggetrinn har ansøkeren regnet med et magasin i Rauvatn på 12 mill. m³. Søknaden gjelder imidlertid overføring uten magasin, og den tilsvarende vassføringsøkning antar man kan settes til 0,66 m³/sek. Samlet vassføringsøkning etter overføringen blir altså 1,31 m³/sek. tilsvarende 3 390 nat.-HK. Man tar som vanlig forbehold om revisjon av disse

Reguleringen vil etter det som foreligger ikke medføre nevneverdig skade på skog eller beite. Når det gjelder fisket, mener fiskerinspektøren at reguleringen vil virke meget sterkt inn på ernæringsforholdene i ugunstig retning, og at gytemulighetene blir forringet.

Hovedstyret antar at skadene og ulempene ved reguleringen er av liten betydning sammenlignet med fordelene, også når omkostningene ved foretaket tas i betraktning, jfr. reguleringslovens § 8, pkt. 1, og man anbefaler tillatelse gitt på de betingelser som er oppstilt i vedlagte utkast.

Vedrørende betingelsene bemerkes:

Konsesjonstiden, post 1,

må følge leietiden og som denne begrenses til 50 år regnet fra leiekontraktens datum 12. september 1955.

Innløsning, post 2.

Foruten den vanlige innløsningsrett i det 35. år må her også tas forbehold om slik rett hvis leieforholdet mellom kraftlaget og staten skulle bli hevet eller oppsagt i henhold til leiekontrakten. (Jfr. dennes post 25.)

Avgifter, post 3.

Hovedstyret foreslår avgiftene satt til kr. 0,50 pr. nat.-HK til kommuner og kr. 0,10 pr. nat.-HK til staten.

Frister, post 5.

Leiekontraktens post 10 setter en frist på 7 år for fullføring av anlegget. Samme frist foreslås inntatt her. Da arbeidet allerede er i gang, er frist for påbegynnelse sløyet.

Opphjälp av fisket, post 13.

Man har her i det vesentlige fulgt fiskerinspektørens forslag.

Kraftavgivelse, post 18,

er ifølge lovens § 12 pkt. 15 betinget med inntil 10 pst. til kommuner. Videre er staten forbeholdt inntil 5 pst.

De øvrige betingelser trenger formentlig ingen nærmere omtale.

Etter omstendighetene har man ikke funnet det nødvendig å betinge sikkerhetsstillelse etter lovens § 12, pkt. 16.

I ansøkerens forslag til manøvreringsreglement er det angitt en øvre reguleringsgrense for Hjertevatn. Da tillatelsen bare gjelder senkning, finner man det riktigst bare å angi reguleringshøyde og nedre reguleringsgrense, jfr. vedlagte utkast, post 1.

Utbygging og overføring vil minske lågvassføringen ovenfor Sjursvatn. Bestemmelsen om at lågvassføringen ikke må minskes til skade for andres rettigheter kan derfor bare gjøres gjeldende for vassdraget nedenfor Sjursvatn.

Tillatelsen hjemler ikke rett til regulering av Rauvatn. Ønsker kraftlaget senere å etablere et reguleringsmagasin der, må det da søkes om tillatelse på vanlig måte.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte 18. oktober 1955.»

Hovedstyrets forslag til konsesjonsvilkår for reguleringen — heri innbefattet overføringen av Rauvatnet — er sålydende:

«1.

Reguleringskonsesjon gis for den tid leieforholdet mellom Ballangen Kraftlag A/L og staten står ved makt, dog begrenset til et tidsrom av 50 år fra 12. september 1955.

Reguleringskonsesjonen kan ikke overdras.

De utførte reguleringsanlegg kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i vassdraget nedenfor anleggene.

Ved konsesjonstidens utløp har staten rett til å kreve avstått uten vederlag reguleringsanleggene med tilliggende grunn og rettigheter og med de bygninger og andre innretninger som er oppført av hensyn til reguleringen.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

I det 35te år fra 12. september 1955, eller hvis leieforholdet mellom kraftlaget og staten blir hevet eller oppsagt i henhold til leiekontrakten har staten rett til å innløse reguleringsanleggene. Benytter ikke staten seg herav, skal den i det 10de år deretter ha samme adgang. Bestemmelsen om innløsning må være meldt reguleringsanleggenes eier minst 5 år i

forveien. Innløsningssummen blir å beregne under hensyn til at grunnstykker og rettigheter samt vannbygningsarbeider og hus har en verdi svarende til hva de bevislig har kostet ved ervervelsen med fradrag for amortisasjon etter en amortisasjonstid av 50 år. For annet tilbehør beregnes den tekniske verdi etter skjønn på statens bekostning.

Anleggene skal ved innløsningen være i fullt driftsmessig stand. Hvor vidt så er tilfelle, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn på statens bekostning.

Konsesjonæren plikter på sin bekostning å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

3.

For den øking av vannkraften som innvinnes ved reguleringen skal der erlegges følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 0,10 pr. nat.-HK.

Til de fylkes, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 0.50 pr. nat.-HK.

Økingen av vannkraften beregnes på grunnlag av den øking av vassdragets lågvassføring som reguleringen antas å ville medføre ut over den vassføring som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinet utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lågvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal ansees som den ved reguleringen innvunne øking av vannkraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreffer etter hvert som den ved reguleringen innvunne vannkraft tas i bruk. Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

4.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 3 og om kontroll med vannforbruket, samt ang. avgivelse av kraft, jfr. post 18, skal, for så vidt de ikke er fastsatt av Kongen med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

5.

Arbeidet må fullføres innen en frist av 7 år etter 12. september 1955. I fristene medregnes ikke den tid som det på grunn av overordentlige tildragelser (vis major) streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

6.

Til anlegg og drift skal bare brukes funksjonærer og arbeidere som har norsk innføds- eller statsborgerrett.

Vedkommende myndighet kan dog tillate unntagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig.

Såfremt ikke offentlige hensyn taler mot det kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag noen i strid med foranstående bestemmelser er i konsesjonærens tjeneste erlegges til statskassen en løpende mulkt stor inntil kr. 50 — femti kroner — for hver person.

7.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anleggene bruke norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll hvortil de kan fås fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av vedkommende departement.

Departementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departementet en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

8.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse hvis særlige hensyn foreligger.

9.

Arbeiderne må ikke pålegges å motta varer istedenfor penger som vederlag for arbeid eller

pålegges noen forpliktelse med hensyn til innkjøp av varer (herunder dog ikke sprengstoff, verktøy og andre arbeidsmaterialer). Verktøy og andre arbeidsredskaper, som utleveres arbeiderne til benyttelse, kan bare kreves erstattet når de bortkastes eller ødelegges, og da bare med sin virkelige verdi, beregnet etter hva de har kostet konsesjonærene med rimelig fradrag for slitasje. Hvis konsesjonæren holder handelsbu for sine arbeidere, skal nettooverskuddet etter revidert årsregnskap anvendes til almenntilgang øyemed for arbeiderne. Anvendelsen fastsettes etter samråd med et av arbeiderne oppnevnt utvalg, som i tilfelle tvist kan forlange saken forelagt for vedkommende departement til avgjørelse.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser for arbeiderne ved anleggene.

10.

Konsesjonæren er forpliktet til når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer å skaffe arbeiderne den til enhver tid nødvendige legehjelp og å holde et for øyemedet tjenlig sykehus med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

11.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstviser å oppsi arbeiderne fra bo- og leiligheter eller hus leid hos ham. Pliktighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsen i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsreglene i nevnte paragraf.

12.

Konsesjonæren er forpliktet til etter avgjørelse av vedkommende departement å erstatte vedkommende forsorgskommune dens utgifter til forsorgsunderstøttelse av de ved anleggene ansatte arbeidere og deres familier.

13.

Konsesjonæren skal til fremme av fisket i vassdraget sette ut yngel eller settfisk i den

utstrekning, av den art og på de steder som bestemmes av vedkommende departement.

Hvis departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i de regulerte vatn skal konsesjonæren være forpliktet til å dekke omkostningene hermed.

14.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende reguleringsanleggene, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som deres senere vedlikehold og drift, undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

15.

Ved damanleggene skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle uten at anleggenes eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres bruk. Anleggenes eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

16.

Vannslipningen skal foregå overensstemmende med et reglement som utferdiges på forhånd. En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

17.

Anleggenes eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser som i det offentlige interesser finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte reguleringsgrenser betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle kart som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene skal tilstilles Norges Geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

18.

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved reguleringen innvunne driftsvann

er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner, som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften, (beregnet som angitt i post 3). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttagelse av ledningene økte utgifter, bæres disse av den som uttar kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen, som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften leveres etter en maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene — deri innbefattet 6 pst. rente av anleggs-kapitalen — med tillegg av 20 pst. Hvis prisen beregnet på denne måte vil bli uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, kan dog kraften i stedet forlanges avgitt etter en maksimalpris som svarer til den gjengse pris ved bortleie av kraft i distriktet. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellom vedkommende departement og konsesjonæren eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan så vel av departementet som av konsesjonæren forlanges revidert hvert 5. år. Hvis eieren leier ut kraft og kraften til kommune eller stat kan uttas fra kraftledning til noen av leietagerne, kan kommunen eller staten i ethvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på samme vilkår som leierne av lignende kraftmengder under samme forhold.

Unnlater anleggets eier å levere denne kraft, uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveringen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko, så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

19.

Det påhviler konsesjonshaveren i den utstrekning hvori dette kan skje uten særlige vanskeligheter og utgifter, å unngå ødeleggel-

ser av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og steder som antas å ha vitenskapelig eller historisk betydning.

Hvis sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Landsforeningen for naturfredning i Norge i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonshaveren plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det er mulig uten uforholdsmessige omkostninger å dra omsorg for at de ferdige anlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget.

Om disse bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

20.

Anleggenes eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av anleggenes eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

21.

Alle heftelser som hviler på anleggene faller bort når og i den utstrekning de i henhold til reguleringskonsesjonen går over til staten eller innløses av denne.

22.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget, for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.»

Hovedstyrets forslag til manøvreringsreglement er:

«1.

Hjertevatn kan senkes 15,3 m til kote 239,0.

Denne grense skal betegnes med et fast og tydelig vannstandsmerke som Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet godkjenner.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at vassdragets flomvassføring så vidt mulig ikke forhøyes. Heller ikke må lågvassføringen nedenfor Sjursvatn minskes til skade for andres rettigheter. For øvrig kan vannslippingen foregå etter behovet for nedenforliggende kraftanlegg.

3.

Det skal påsees at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanlegget til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Dersom det forlanges, observeres og noteres regnmengder, temperatur m. v. Av protokollen sendes, om det forlanges, ved hver måneds utgang avskrift til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godkjennes av vedkommende departement.

5.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglement blir å avgjøre av vedkommende departement.

6.

Endring av reglementet kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Departementet skal bemerke:

Som det framgår skal utbyggingen foregå i flere byggetrinn. 1. byggetrinn går ut på utbygging av fallet Hjertevatn—Sjursvatn i forbindelse med regulering av Hjertevatn ved 15,3 m senking. 2. byggetrinn omfatter overføring av Rauvatnet i forbindelse med utvidelse av kraftstasjonen. I et 3. byggetrinn som ikke angår den foreliggende søknad, kan det bli aktuelt å bygge ut fallet mellom Rauvatn og Hjertevatn.

Ved kontrakt undertegnet av Landbruksdepartementet som representant for staten som grunneier og av Ballangen Kraftlag henholdsvis 6. og 12. september 1955 har kraftlaget sluttet kontrakt om leie av vassdraget. Leieforholdet gjelder i 50 år, og som vederlag skal kraftlaget årlig betale kr. 1 400 ved 1. byggetrinn og kr. 3 200 ved 2. byggetrinn.

Omkostningene ved 1. byggetrinn er beregnet til 3,45 mill. kroner og ved 2. byggetrinn 2,30 mill. kroner. Ved kgl. resolusjon av 3. juli og 11. desember 1953 har kraftlaget fått tilsagn om 2,7 mill. kroner i statsstøtte.

Som det framgår er den samlede vassføringsøkning for begge byggetrinn beregnet til 1,31 m³/sek., tilsvarende 3 390 nat.-HK.

Etter det foreliggende vil reguleringen ikke medføre nevneverdig skade på skog eller beite. Derimot antas det at den vil virke meget uheldig for fisket, men dette vil søkes avhjulpet

ved å ta inn i konsesjonsvilkårene bestemmelser om opphjelp av fisket.

Departementet antar med Hovedstyret at skadene og ulempene ved reguleringen er av mindre betydning sammenliknet med de fordele som reguleringen vil medføre, herunder også medregnet de påregnelige omkostninger, og en finner således at vilkårene etter vassdragsreguleringslovens § 8, pkt. 1 er til stede for å meddele den søkte reguleringstillatelse.

I tilslutning til Hovedstyret vil departementet rå til at reguleringstillatelsen blir gitt på de vilkår som er foreslått av Hovedstyret.

Departementet vil videre rå til at det fastsettes manøvreringsreglement for reguleringen i samsvar med Hovedstyrets forslag som gjeldende inntil videre.

Industridepartementet

tilråd:

1. I medhold av lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 tillates det Ballangen Kraftlag A/L å foreta en regulering av Hjertevatn i Forsåvassdraget i Lødingen herred og å overføre Rauvatn til Hjertevatn — alt i det vesentlige i samsvar med søknad av 20. mai 1955 og skriv av mai 1955 med bilag fra Nordland Fylke, Elektrisitetskontoret, og på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 18. november 1955.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement for reguleringen som gjeldende inntil videre i samsvar med det forslag som er tatt inn i den nevnte tilråding fra Industridepartementet.

38. Foreningen til Bægnavassdragets Regulering.

(Midlertidig regulering av Slidrefjord i Bægnavassdraget.

Kronprinsregentens resol. av 25. november 1955.

Med brev av 30. september 1955 har Foreningen til Bægnavassdragets Regulering søkt om i medhold av provisorisk anordning av 22. september 1955 om midlertidige vassdragsreguleringer å få tillatelse til midlertidig regulering av Slidrefjord i Bægnavassdraget.

Saken har vært forelagt Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet som i brev av 16. november 1955 til departementet har uttalt følgende:

«Departementet oversendte 5. oktober d. å. følgende søknad, datert 30. september d. å., fra Foreningen til Bægnavassdragets Regulering: